

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Innovita Johanneberg i Göteborgs
kommun med Academedia Grundskolor AB som
huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Innovita Johanneberg syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Innovita Johanneberg i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån deras föreställning om kvinnligt och manligt.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 7 oktober 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 12293) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet i slöjdundervisningen är processinriktat och sker genom dialog i form av formativ respons.

Lärarstödet är utformat så att eleverna kan utveckla idéer och använda olika strategier för att lösa en uppgift. Lärarna och eleverna uppger i intervju att en arbetsprocess ofta inleds med att läraren ger förhållandevis fria val för arbetet, så som att eleverna ska göra kläder och kan välja vilket klädesplagg de vill göra eller hur de ska inreda ett miniatyrtrum. Lärarna visar på olika inspirationskällor så som bilder och filmer. Därefter går läraren igenom material, verktyg och hur eleverna kan gå till väga. Lärarna beskriver ett processinriktat arbete där en stor del av arbetet handlar om att arbeta fram en idé som sedan utvecklas genom en skiss, vilket blir en planering som sedan utmynnar i slöjdarbetet. Elever berättar i intervju att

de själva utvecklar sina idéer och hur de genom egen planering, skisser och arbete steg för steg testat sig fram då de kommer till nya moment. Lärarna berättar i intervju hur de uppmuntrar eleverna att pröva och ompröva sina arbeten. Lärare ger som exempel att det både kan handla om att behöva sprätta upp sömmar eller att pröva sig fram med olika tekniker vid bygget av en trappa.

Lärarna ger eleverna löpande stöd och återkoppling under pågående arbetsprocess. Lärarna uppger i intervju att de visar och instruerar eleverna hur de kan lösa olika problem och att de är noga med att låta eleverna utföra momenten själva så de inte ska ta över uppgiften. Detta bekräftas i en av Skolinspektionens lektionsobservationer där en av lärarna frågade en elev om hur eleven tänkt och sedan diskuterade lösningar på hur snedtaket till elevens miniatyrhus skulle se ut och tillverkas. Efter instruktionerna fortsatte eleven sedan själv med sitt arbete vid bandslipen. I intervju berättar lärarna att de ger eleverna återkoppling löpande genom dialog med eleverna om var i processen eleverna befinner sig och vad nästa steg är. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer framkom att lärarna cirkulerar runt i klassrummen och stöttar eleverna så att de bibehåller sitt engagemang och fokus på uppgiften och uppmanar eleverna att tro på sig själv. Om något är svårt diskuterar lärarna med eleverna vilka möjligheter som finns för den fortsatta arbetsprocessen. Lärarna lyfter också hur viktigt det är att skapa tid och möjlighet för eleverna att själva komma till insikt och lära sig av respektive moment i slöjdprocessen.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är motiverande och utmanande samt att arbetsformerna varierar.

Undervisningen är utformad så att eleverna oavsett kunskapsnivå stimuleras till utveckling. I intervju berättar lärarna om hur de planerar undervisningen så att eleverna stegvis lär sig behärska olika moment, hantverkstekniker, material, verktyg och maskiner. Steg för steg skapas förutsättningar för elevernas progression och möjlighet för eleverna att utveckla sina förmågor genom att introducera nya projekt och nya tekniker. Lärarna berättar även om hur de arbetar med att både hitta en nivå på arbetena som passar elevernas förutsättningar och tidigare erfarenheter för

att skapa förutsättningar för eleverna att nå så långt som möjligt. Lärarna och eleverna uppger i intervjuer att eleverna visserligen arbetar med samma uppgifter men att uppgifterna anpassas utifrån elevernas förmågor. Eleverna utmanas genom mer avancerade slöjdtekniker, till exempel genom att de får arbeta med provdockor i stället för pappersskisser inom materialinriktningen textil. Eleverna uppger att de genom mer komplicerade projekt, mer avancerad teknikanvändning och mer välarbetade arbeten kan utmana sig själva och komma längre i sin kunskapsutveckling. Lärarna uppger att tid är en viktig del i elevernas utveckling mot nästa utvecklingssteg, tid möjliggör för eleverna att pröva och ompröva sitt arbete. Eleverna berättar att lärarna hjälper dem att anpassa teknik och svårighetsnivå. Exempelvis berättar en elev om hur hen fick stöd med både teknik och att ompröva målsättningen när virkningen av en mössa visade sig bli för komplicerad och hur eleven i stället övergick till att virka en råtta. Eleverna berättar att det händer att lärarna uppmuntrar dem att pröva något svårare om de bedömer att eleven klarar mer. En elev berättar att hen tror att slöjdundervisningen egentligen handlar om att de som elever ska lära sig lösa problem själva.

Undervisningen varierar så att eleverna får möjlighet att samarbeta med andra elever för att dela erfarenheter och utveckla lärandet. Eleverna berättar i intervju om hur de genomfört organiserade arbeten såväl enskilt som i par och i grupp med andra elever. Exempelvis har eleverna i par fått bygga av en fågelholk eller verktygslåda. En elev ger ett exempel om hur hen tillsammans med en kamrat ritade och sydde träningskläder där hen sydde ett par byxor medan kamraten sydde tröjan. En annan elev berättar om hur alla elever samverkat för att göra ett lapptäcke där alla bidrog med var sin lapp. Rektorn uppger i intervju att eleverna har arbetat gemensamt med ett projekt i båda materialinriktningarna vid insamling till välgörande ändamål. Lärarna och eleverna berättar också hur eleverna samarbetar och lär sig av varandra spontant i undervisningen. I intervju uppger lärarna att de instruerar flera elever samtidigt om de har utmaningar med något moment och att de då diskuterar överväganden i arbetet och lär sig tillsammans.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen i viss utsträckning möjliggör för eleverna att löpande reflektera över arbetsprocessen och resultat tillsammans med lärarna.

Eleverna får till viss del reflektera över sin arbetsprocess för att främja handlingsberedskap, kreativitet och självständighet. Skolinspektionens lektionsbesök i båda materialinriktningarna visade att det skiljde sig åt mellan lärarna avseende om de uppmanade eleverna att reflektera kring den egna arbetsprocessen och konsekvensen av olika handlingar. Den ena läraren ställde frågor till eleverna kring arbetsprocessen och bjöd in till dialog. Den andra läraren berättade vilka misstag eleven gjort och hur dessa skulle påverka resultatet eller gav direkta anvisningar avseende hur eleven skulle utföra olika moment. Lärarna i båda materialinriktningarna uppger i intervju att de följer elevernas arbete, erfarenheter och reflektioner genom elevernas loggböcker. Dock framgår av lärar- och elevintervjuer att eleverna inte får någon annan återkoppling av lärarna kring sina inlägg i loggböckerna än den avslutande betygsättningen eller att det eventuellt saknas inlägg i loggboken.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med lärarna.

Av kursplanen i ämnet slöjd framgår att i undervisningen ska eleverna ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande. Genom reflektion både i arbetet och när det är slutfört kan

eleverna utveckla medvetenhet om vad som kännetecknar kvalitet i utförande och resultat.¹

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna inte löpande får reflektera över sin arbetsprocess inom båda materialinriktningarna. Elevernas möjlighet att reflektera över sin arbetsprocess i sin loggbok sker dock utan en formativ återkoppling från läraren. Bristen på reflektioner tillsammans med en lärare under den pågående arbetsprocessen vid framtagande av slöjdföremål kan begränsa eleverna i att utvecklas vidare. Genom att lärarna utformar undervisningen så att eleverna regelbundet får reflektera över arbetsprocessen och resultatet så utmanas eleverna till handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna utformar undervisningen så att eleverna löpande får reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med lärarna.

¹ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen i begränsad utsträckning ger eleverna fördjupad förståelse och kunskap om materials egenskaper och slöjdmeter utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Eleverna får till viss del fördjupa sina kunskaper om olika materials egenskaper samt hur dess ursprung och framställning påverkar miljön. Eleverna berättar i intervju att de inom materialinriktningen textil har pratat om att garn tillverkas på olika ställen och att de har sett filmer om tyger i olika material och var de kommer ifrån. Läraren i materialinriktningen textil berättar att de återkommande tar upp kvalitetsaspekter, utmaningar i arbetsmiljö med modern modeindustri. Samtidigt berättar eleverna att de hade mer tid för teori under årskurs 7 och att inslagen om miljöfrågor minskat i högre årskurser. Av intervjuer med elever framkommer att eleverna inom materialinriktningen trä och metall i än mer begränsad utsträckning fått fördjupa sina kunskaper avseende material utifrån hur ursprung, framställning och transport påverkar miljön. En lärare i materialinriktningen trä och metall berättar att hen främst pratat om att använda svenska träslag.

Undervisningen ger eleverna kunskaper om olika slöjdmetoder som bidrar till slöjdprodukter som är användbara, välgjorda eller håller länge. Lärare och elever uppger i intervjuer att lärarna i början av nya projekt inledningsvis visar på färdiga arbeten och ger tips på idéer och tekniker för tillverkning av olika slöjdprodukter så att de ska hålla länge. Elever berättar att de har fått instruktioner från lärarna vid materialval för att slöjdprodukterna ska bli hållbara och funktionella, till exempel att inte tillverka en fågelholk i plywood eller sy en necessär i spets. Läraren i materialinriktningen textil berättar att eleverna får möjlighet att ta med sig plagg som de kan sy om för att de både ska hålla längre och bli användbara.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera över resurshushållning och den egna möjligheten att påverka miljön utifrån egna val. Av dokument som begärts in av huvudmannen framgår att eleverna utifrån läsårsplaneringarna i båda materialinriktningarna ges möjlighet att reflektera kring hållbar utveckling och resurshushållning. Läraren i materialinriktningen trä och metall berättar i intervju att eleverna bland annat arbetar med återbrukat material genom att använda virke från lastpallar som kommit från leveranser till skolan. I intervjuerna berättar elever också om hur lärarna genom återbruk av material och föremål utformar en undervisning med fokus på hållbarhet. I intervju berättar rektorn om ett välgörenhetsprojekt som skolan bedriver där eleverna i ämnet slöjd tillverkar försäljningsobjekt till en basar genom att reparera och lägga till detaljer på skänkta möbler och textilier. Lärarna berättar i intervju hur eleverna i materialinriktningen textil syr om byxor för att de ska bli moderiktiga och elever berättar i intervjuer hur de lärt sig laga hål i sina kläder. Lärarna berättar även om hur de medvetet arbetar med resurshushållning genom återbrukslådor och genom att undvika svinn vid tillverkning.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 2

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om material utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Av läroplanen framgår att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling och kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.² Av kursplanen för ämnet slöjd framgår bland annat följande gällande hållbar utveckling. Slöjd innebär manuellt och intellektuellt arbete i förening vilket utvecklar kreativiteten och handlingsberedskapen samt stärker tilltron till den egna förmågan att hantera olika praktiska problem i vardagen. Detta är betydelsefullt för individens och samhällets utveckling och för att främja hållbar utveckling. Eleverna ska också ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Därigenom kan undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett miljömedvetet förhållningssätt.³

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning eleverna får en undervisning som fördjupar deras kunskaper om materials miljöpåverkan. Genom att utforma en undervisning som synliggör olika materials ursprung, framställning och transportvägar ur ett hållbarhetsperspektiv kan eleverna få en fördjupad kunskap och förståelse om hur olika material påverkar miljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna ger eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om materials egenskaper och slöjdmeter utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

² Lgr22, 2.2 Kunskaper.

³ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdämnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Granskningen visar att rektorn organiserar slöjdämnet så att elever oavsett kön möts och arbetar tillsammans.

Rektorn ser till att flickor och pojkar möts i slöjdundervisningen. Rektorn uppger i intervju att elever läser båda materialinriktningarna växelvis under årskurserna 7, 8 och 9. Rektorn uppger vidare att flickor och pojkar är jämnt fördelade i slöjdgrupperna i samtliga årskurser i högstadiet. Lärarna och eleverna berättar i intervju hur att både flickor och pojkar kombinerar material från de olika materialinriktningarna inom ramen för vissa projekt. Rektorn berättar att de blandande grupperna är ett medvetet val och att skolans lärare arbetar aktivt med jämställdhet, normkritik och värderingar under ledning av en socialpedagog. Rektorn uppger att satsningen på jämställdhet och normkritik avser alla lärare. I intervju med rektorn framkommer att rektorn nyligen pratat med lärarna om normkreativitet och att material inte har med könstillhörighet att göra. Rektorn har även betonat vikten av att alla elever oavsett könstillhörighet ska bli självständiga så att de exempelvis kan lägga upp en byxa eller ha kunskap om olika material ska hanteras såsom ull.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att lärarna sällan lyfter föreställningar och normer om kvinnligt och manligt med eleverna.

Lärarna samtalar sällan med eleverna om olika föreställningar om kvinnligt och manligt eller utmanar eleverna i deras val av material och metod utifrån icke-könstraditionellt perspektiv. Lärarna uppger i intervju att de undviker att lyfta frågor om jämställdhet för att inte förstärka könsstereotypa normer. Däremot berättar lärarna att de reagerar om någon elev uttrycker könsstereotypa kommentarer kring slöjd och att lärarna då genom frågor försöker få eleverna att reflektera över och ompröva sina fördomar. Lärarna berättar att de planerar undervisningen så att eleverna får samma förutsättningar snarare än att lärarna vid genomgångar eller val av material och metod utmanar elevernas föreställningar utifrån ett könstraditionellt perspektiv.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 3

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån deras föreställning om kvinnligt och manligt.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.⁴

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare sällan lyfter frågor kopplat till jämställdhet med eleverna i slöjdundervisningen. Genom att synliggöra och diskutera traditionella könsmonster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att

⁴ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare löpande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet samt utmanar eleverna i val av material och metod utifrån deras föreställning om kvinnligt och manligt. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁵

På Skolinspektionens vägnar

X Sofia Granberg

Beslutsfattare
Signerat av: Sofia Granberg

X Henrik Fredriksson

Föredragande
Signerat av: Henrik Öberg Fredriksson

I handläggningen av ärendet har även Ann Goliath Pillóla deltagit.

⁵ [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) hämtad 2026-03-23

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Innovitaskolan Johanneberg den 18 februari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Henrik Fredriksson och Ann Goliath-Pillóla.

Skolenheten är en fristående skola verksam i Göteborgs kommun med grundskola, årskurserna 6–9. Årskurs 6 ingår inte i granskningen. På skolenheten går 286 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁶

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁷ Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁸

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁹

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.¹⁰

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.¹¹ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

⁶ 26 kap. 20 § skollagen.

⁷ 1 kap. 4 § skollagen.

⁸ 1 kap. 5 § skollagen.

⁹ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

¹⁰ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹¹ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.¹²

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.¹³

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

¹² Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹³ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.¹⁴

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹⁵

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹⁶

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹⁷

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁶ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹⁷ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹⁸

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁹

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.²⁰ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.²¹ På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.²²

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

¹⁸ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁹ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

²⁰ 2 kap. 9 § skollagen.

²¹ 2 kap. 10 § skollagen.

²² Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²³

²³ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.